

A Kiskőrösi Zsidó Elemi Tanulói 1935-Ben

A képen a kiskőrösi zsidó elemi tanulói láthatók.

Kiskőrösön kétfajta iskola volt, volt egy zsidó iskola, hédernek hívják, ott tanulnak zsidóul a kisgyerekek, már az alef-bészt, meg itt tanultunk zsidóul imádkozni meg elmondani a bróhékat.

És volt egy hivatalos iskola, ahol tanultak számtantól kezdve mindent, ami létezett [azaz volt felekezeti elemi iskola is]. Ez kimondottan zsidó iskola volt, ahova csak zsidók jártak, és két tanító volt hozzá.

Az első és második osztálynak volt egy tanítónője, az volt a Goldtstein, akire én emlékszem. Később, a harmadik, negyedik, ötödik és a hatodikban, majdnem a polgáriig, az volt a Menzel tanító.

És mint gyerekek ott jöttünk össze, és ott futballoztunk, ott labdáztunk, ott csináltunk mindent. Meg különböző játékok léteztek, bicskával meg mit tudom én.

Én csak a hat elemibe jártam Kiskőrösön, pedig volt egy kis jesiva is, ahol a vallásosak tanultak, amit a rabbi vezetett, de nem volt híres jesiva [Kiskőrösön nem volt jesiva, hanem tanulócsoportok voltak, amelyek a jesivákhoz hasonlóan foglalkoztak az anyaggal. -- A szerk.]. Mert voltak kimondottan híres, nagy jesivák, sok volt Magyarországon. Nagyon sok jó jesiva volt.

Ahol én tanultam Galántán és Pápán, ott négyszázan tanultunk. 400 fiatalember, úgy mondják, hogy bóher. Galánta most Szlovákiában van [Galánta a Kisalföld északi részén, az ún. Mátyusföldön fekvő város, járási székhely (1910-ben 3300 főnyi túlnyomóan magyar, csekély részben német és szlovák anyanyelvű lakossal), amely a trianoni szerződést követően Csehszlovákiához került (ekkoriban 3600 lakosa volt)].

1938 és 1945 között ismét Magyarországhoz (Pozsony vm.) tartozott (lásd: első bécsi döntés). -- A szerk.], Pápa pedig a Dunántúlon, a szülők is ott tanultak, és azoknak a szülei is, és oda küldték a

gyerekeket is. Csak mindig más volt a rabbi. Más volt, aki tanította őket.

A jesivában aztán a Tórát tanulják és az egész hittant. Ugye a keresztényeknél van a Jézus, az volt 2000 évvel ezelőtt. Mi meg tanultuk visszamenőleg, ami 5000 évvel ezelőtt volt.

Tehát Ádámtól kezdve, egészen a mostani, utóbbi időig. És tanultuk a magyarázatokat, az volt a nehéz. Az, aki csak eddig ment el a magyarázatba, az gyönge fejű volt, aki minél többet tanult, annál többet tudott.